Ն.ը 9203 7/20 ՆՈՅԵՄԲ. 1915 ՃՈՒՄԱԱ ԷՐԹԷՍԻ 7 ԹԸՇՐԻՆԸ ՍԱՆԻ 1331 31ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

جريدهٔ شرقيه

(تاريخ تأسيسى ١٢٩٣)

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՑԷ

ԵԷՎՄԻ ՍԻՅԱՍԻ ԿԱԶԷԹԱ

Թարիխը թէէսիսի 1877

صاحب امتياز اغوب جوملك

مؤسسى ديكران جوملك

باب عالى صدارت قوسى قارشوسنده نومرو ٤٩

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԶԱԶ ՎԻ ՄԻԻՏԻՒ

ՏԱՎԱ ՎԷՔԻԼԻ

ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

Միւէսսիսի : ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

Պապը Ալի գաւբնցնա, Նօ. 49

20 ԲԱՐԱ

ՀԱՐՊԸ ՈՒՄՈՒՄԻ

ԹԷՊԼԻՂԸ ՐԷՍՄԻ

Նոյմ. 6 բարիխիյլի գարարկեահը ուսմանիսեն թեպլիզ օլընմըշ տր.

1.— Զանգզգալի նեպնեսինեն.— Ենանգիարթալարտա գարշըլըգը եալընդզ թօրմը մուհարէպեսի օլմուշ վէ պիր գաչ սիւշմէն զըրհլըմը աթէշէ իշթիրաք իթմիշ սիր։ 5 թըշր. սանի կէձէոի զուհուր իսէն ֆուրթունա վէ եաղմուրտան սիւշմէնին իշի իսկէլէսի երգըլմըշ վէ պիր սիմպոթա 9 պէոյիւք սանտալը գարայա օթուրմըշ սըր։ Արը Պրունընտա բիյատէ վէ թօրմը վէ պօմպա էնտանթը ատվամ իթմիշ սիր. թօրմըլարըմըզ պուրատա Գանը Սըրթատա սիւշմէնին պիր պօմպա մահէլի իլէ պիր մաքինալը թիւֆէնկ մէվզուընը թախրիպ իթմիշ սիր։ Դապա թէրէտէքի մէվզալարըմըզդա գարշը սիւշմէնին գարա վէ կէմի թօրլարըյլա իճրա էյլէսիկի էնտանթատան պիր խատար օլմամըշ սըր։ Սէտտիւլպահրտա բիյատէ վէ պօմպա էնտանթը թէսթի իտիլմիշ վէ տիւշմէն պիլիսատա մէրքէզատէքի սիրերլերիմիզէ ատվամը օլարադ պօմպա էնտանթ իթմիշ սիր։

2.—Տիկէր ճէպհէլերտէ հէնի պիր շէյ կօզ սըր։ (Մ.)

ԳԱԶԹԱՍԻԱՏՍ.—Եուսուֆիլի (Քէսկիմ) 3.—(Էրզրում մուխապիրիմիզէն) ճէպհէմիզին սահիլ մանթրգասընտա քէչֆ գօլըմըզա սիւշմէն քէչֆ գօլը արասընտա վուգու պուլան միւսատէմէտ Բուսլար 15 մագթուլ, 10 գատար մէճբուն վերմէլերի իւզերինէ ֆիրար իթմիշլեր սիր. ասքէրիմիզ թիւֆէնկ վէ սայիր էշկայլ ասքերիյէ իղթինամ էյլեմիշ սիր։ (Մ.)

ՐՈՒՄԱՆԻԱ ԱՇՎԱԼԻ

Մայօրէսգուենրն վուհիմ պէյանաբը.—Եաշտա չըգան «Օբինիա» կազէթասը կէյշէն Պալգանլար հարպը էնտասընտա Բուսմանիա պաչ վէքիլի պուլընան Մ. Մայօրէսգուենրն՝ Բուսմանիանրն Պէսարաբիայը կերի ալմադ իչիւն Բուսիայա տէրնալ իլանը հարպ իթմէսի լիւզումընը սէօյլէտիկինի եաղլյօր։ Սապզպ պիր պաչ վէքիլին պու սէրէնգէ աչբպ վէ գաթի պէյանաթը Պուքրէշտ պէօյիւք պիր թէէսիր հաբմըշ սըր։

Թէպեssիլը վիրէլամիւզաֆիրաբը.—Վիւքէլատան պաղըլարընդն թէպտիլի հազգընտա ճէրէյան խատուպ պիլախէրէ զաթ օլընան միւզաքէրաթա թէքրար պաչլանմըշ իսէ ատ, հէնուզ անլայամասըզըմ պաղը սէպեպլերէ մէպնի թէքրար զաթ օլընմըշ սըր։

Հասան Թահսին տավասը.—Պիքսթօն պիրատէրլէրի հարատամագլա 5 սէնէ հապտա մահքիւմ օլան Թիւրք ֆէտայիսի Հասան Թահսին էֆ.նին Պուքրէշ հէյէթը ատուլընճա վերիլէն հիւքմի նագզ իթիրմէք իւզրէ մահքէմէն թէմեիզէ վուգու պ«ւլան միւրաճաաթընը մէղքիւր մահքէմէ ըէտտ իթմիշ սիր։

Միւսալիհա ռիսայէքլերի.—Պուքրէշ էֆքարը ուսմանիյէսի վէ կազէթալարը սօն կիւնլէրտէ անլաշըրմայան պիր սայիգ իլէ տայմա միւսալէհատան պահս իսիյօրլար. Ինկ. բարլամէնթոսընտաքի սէօզլէր, Լօրտ Բիչնէրին զայրըմուայէն պիր վազիֆէյլէ հարպիյէ նէզարէթինտէն այրըլմասը, Ֆրանսա մաթպուաթ վէ էֆքարը ուսմանիյէսինտէ հըսա իսիլէն ասարը ֆիւթուր հէր պու քիվայէթլէրի իլէրի կէթիրէն սէպեպլերտէն սիր։ Տիւնէ գատար ճէնկ ու հիսալ հավասըյլա տօղու օլան Պուքրէշ մուհիթինտէ պէօյլէ սուլհույանէ վէ միւսալէմէթբէրվերանէ սէօզլերին տէվերանը վէ Իթիլաֆ թարաֆտարլարընդն ազամէթֆիւրուշըզլարընա նիհայէթ վերմէլերի պաղը ըիճալ թարաֆընտան մանիսար սայըլմադ իսթէնիյօրսա տա չիմտիլիք պունա այիտ ֆազա պիր իւմիտ պէսլէմէք տօղրո՝ օլամազ ֆիքրինտէյիմ։

Իգթիսատի իթիլաֆ.— Բուսմանիա իլէ մէրքէզի տէվլէթլէր արասընտա Իգթիսատի պիր իթիլաֆ հէնուզ թէմամէն ազտ իսիլմիշ տէյիլ սիր. հաթթա Բուսմանիա՝ Սվսթրիա-Մաճառ մէմուրիյինինճէ վերիլէն միւսատէյէ բաղմէն Բուսմէն վաբօրլարընդն Թունա իւզերինտէքի Տէմիր Դարաւ մէվզբընտան կէչմէլերինի մէն իթմիշ սիր։ Հուպուպաթը սուրէթը ֆիրուխթը վէ ֆիյաթընը թային իչիւն վիէննա վէ Պէրլինէ կիտէն վէ ախիրէն ավտէթ իսէն դոմիսիօն՝ զրաաթ նազըրընդն բիյասէթինտէ թօրլանըպ իսրաճաթ իչիւն սոն թէտպիրլերի միւզաքէրէ իթմիշ սիր։ Իթիլաֆը կէճիքմէսի իհթիմալ սոն տագիգատա ֆիյաթլարտա հասըլ օլան միւշքիլաթտան իլէրի կէլմիշ սիր։ Պուրատաքի Ալէման թարաֆտարլարը՝ Իթիլաֆընրը դազապ կէթիրմէք իչիւն Ալէմանիանրն՝ Պէրլին—Նիշ—Սթանպոլ հօլընն ազչըմասը իւզերինէ արթը Բուսմանիա մահնուլաթընա միւհթաճ օլմասընը սէօյլէյօրլար։

Մուհիմմաթ մեհմէտ Ճա՝սալ գաբանը.— Իթիլաֆընրն ֆէվզէտատ պէօյիւք պիր էհէմմիյէթ վերմիքլերի մուհիմմաթ մեհմէտ Նիհայէթ տօսթանէ պիր սուրէթատ պաբանմըշ սըր։ Էտասէն Ֆիլիրէպու զատ իլէ Մ, Պրաթիանու գայիմ պիրատէր օլմազ հասէպիյլէ արալարընտա ադրապալըգվար սըր։ Պու մեհմէտի այիլէ արասընտա դարաթմազ իւզրէ Նիհայէթ «Էնտէբանատա Բուսմէն»ին միւտիրի օլուպ Պրաթիանունրն սամիմի մուհիպպի օլան Մ. Բրոգոբիօնրն պիր մեզալէսի վէսիլէ օլմուշ սըր։ Ֆիլիբէսդու զատ պու կազէթանրն մեգալէսինի քէնտիսի իչիւն թահդիր սայըպ Մ. Բրոգոբիոյա չահիտլէրինի կէօնտերմիշ սիր։ Իբի թարաֆ չահիտլերի մեսելէյի սուլհէն հալ իթմիշլեր վէ մեգալէնին հիչ պիր թահդիրի հավի օլմասընդընա գարար վերմիշլեր սիր։ Իչթէ մուհիմմաթ մեհմէտ պու սուրէթլէ հալ օլունընպ հէր իբի կազէթա տա լիսանլարընը տէյիշտիրէրէք «Լա էբոգա» մուհիմմաթ մեհմէտինտէքի նէչրիյաթընա նակէհան նիհայէթ վերմիշ սիր։ Իչթէ հիւքիմէթը հաղըրէյի տիւշիւրմէք իչիւն Իթիլաֆընրն էն միւհիմ սայըզլարը միլահտան տա պիր նէթիյէ հասըլ օլմամըշ վէ Պրաթիանու զապինէսինին իսէ զայէթ սաղլամ մէվզբտա օլտուղը տա իսպաթ իսիլմիշ սիր։

Ռումանիա խարիճի սիլասէքի.— Պու մեհմէլէ ենինէ չիատէթլէ մէվզուը պահս օլույօր։ Քէնտիլէրի իլէ կէօրիւշիւկիմ Ռումանիա զապթանարթըզ Ռումանիանրն մէրքէզի տէվլէթլերէ զարշը հարաքէթ իթմէսինէ իմքան զալմասընը սէօյլէյօրլար։ Մ. Փարբրն Գեկատէ բէէր քիարա կէչէհէկինէ վէ օ թարիխատ Ռումանիանրն վազիյէթի թէմամէն անլաշըլմաճաղընա տայիր Եաշտա իթիլաֆի պէյանաթընը «Ատվերուլ» նէշր իսիյօր։ Մանաֆիհի իթիլաֆընրն պու սահէտ թէրքը ֆաալիյէթ իթիքլերի զանն օլունմասընը, ընլար մահուտ եալան նէշրիյաթա ատվամ իսիյօրլար։ Թաքէ Եոնէսգու՝ «Ռումանի» կազէթասընտա պիր մէգալէ եազըպ, Ֆրանսանրն սուլհա մէյիլլի օլտուղու խապերլերինի թէքզիպ իսիյօր վէ Բարիզ հիւքիմէթինին իհրազը ղալէպէ իսյնճէյէ զատար հարպա ատվամ իսէճէկինի պէյան իթմէքլէ, Ֆրանսանրն տավա վէքիլիկինի եաբըյօրսա տա, պու նէշրիյաթըն հիչ պիր թէէսիրի կէօրիւլմէյօր։ (Թ. Է.)

*** Ռումհնլերի ճարպա սիւրիւլեմեֆ իչիւն նա՝սալ բենրիպպ իսիլիյօր.— Իթիլաֆ թարաֆտարը օլան պաղը կազէթալար Ռումանիա էֆքարը ուսմանիյէսի իւզերինէ պիր թէէսիր եաբմազ վէ Ֆրանսըզ—Ինկիլիզ—Ռուս—Իթալիա վէզազրիհիւմին զայպ օլմուշ տավալարընա աօղրը չէքմէք իւզրէ նէ եալան ույսուրտարգալարընը պիլմէյօրլար։ Իթիլաֆընրն օրկանը օլան «Ռումանի» Հոկա. 16 թարիխլի նիւսխէսինատ եազըրը պունա պիր միսալ օլապիլիր։ «Ռուս թօրլարը Պուլկարիա սէվահիլինատ կիւրլէյօր։ Էօքսինօկրատ ալէվլէր իչինատ պիր վէ վարնա պարութ սէբօսը պէրհավա օլմուշ սըր։ Աճապա պու՝ Պուլկար սէվահիլինէ զարշը սատ պիր նիւմայի՝շ մի վէ Պուլկարիայա իսթիլա ասքերի չըգարմազա թէչէպպի՝սա մի սիր՝ պու չապուզ անլաշըլաճագ սըր։ Ճիտտի միւնասէպաթլար կէօսթէրիյօր քի, ասքէր իսիրաճը իչիւն ասքերի համիլ օլան նագլիյէ սէֆիրնէլերի Ռուս ֆիլոսընը թաագիպ իսիյօրլար։ Նիգօլայէֆ վէ Օսէատա 300 նագլիյէ սէֆիրնէսի Պուլկար սէվահիլինէ տօղրու ասքերի համիլ օլարագ եօլա չըգմագ իւզրէ պուլունընյօր։ Պունընն նէ՝ վագթ օլաճաղընը անլամագ իչիւն պէյլի կիւնլեր, սաաթլար լազըմ սըր։ Ռուսիա՝ նիւմայիշլերին զէմանը վէչմիշ օլտուղընը վէ միւմքին օլտուղը գատար սէրի վէ գուվվէթլի պիր միւտաֆէյլ բազըմ օլտուղընը պիլիր։» Պիւթիւն պունլար պէօյիւք եազըլարլա եազըլմըշ օլուպ իւշ հըլտրզլա իմգալանմըշ սըր։ Պու տա անճագ 36 թարաֆկիր

«Ճ. Շարգիյէ»նին բէՃրիգասը 65

ԳԸՐՄԸԶԸ ՏԷՅԻՐՄԷՆ

ՏՐԱՄ՝ 5 ՖԱՍԸԼ, 7 ԹԱՊԼՕ

Լամօրլիյէ. — Սահիհ... սէնատէն տտնա զիյատէ թալէպ իթմէք ճիհէթինատ պուլունընյօրսա։

Լասգար.— Լաքին պէն սիզէ պու ազիմ մէպլաղը նէ՞րէտէ պուլաճաղըմ։

Լամօրլիյէ.— Հայտէ սէն տէ... 3 կիւն օլույօր քի 200,000 ֆրանք ալտըն.

Լասգար (քէնտի քէնտինէ).— Շեյթան. (ուշիքեար) 200,000 ֆրա՞նք մը։

Լամօրլիյէ.— Ռիճա իսէրիմ պիլմէզ կիպի տավրանմայընընը... Բլաթրիյէր սօղաղընտա պանքէր Ֆէլիքսին 8 նօմէրօլը գարուընընն էօնիւնատ զէվճէնիզ Բօլին Թալպօ թարաֆընտան թէրհին իսիլէն էլմասալարընն բարասը նէ՞ օլաու։

Լասգար.— Լաքին սէն հէրսինի պիլիյո՞րմըսըն։

Լամօրլիյէ.— Էվվէթ, հէմատ պու պիլիքլերիմին կիւզատ պիրի սիր. վէլ հասըլ Պարօն, միւսթազպէլատ սէնին իչիւն պիր սէֆալէթէ պահս օլաճազ գուվվէթին անախթարընը սանա իսատ իսէճէկիմ քի պու տա անճագ սէնին վերէճէկին 100,000 ֆրանքա միւթէվազգըֆ սըր։

Լասգար (պիրազ թէֆէքքիւր).— Ֆագաթ պու իսթէտիկին բարա չիմտի իւզերիմատ հօզ սըր։

Լամօրլիյէ.— Օլապիլիր. անա տա ինանըրըմ, ֆագաթ նէ զէման վերէճէկինիզէ տաիր սահհ պիր սէօզ վերմէլիսինիզ։

Լասգար.— Պու կիճէ... Ֆագաթ պէնի նէ՞րէտէ պուլաճաղսըն։

Լամօրլիյէ.— Իսթէր իսէն պանա կէլ։

Լասգար.— Բէք էյի... Իղամէթկեահընընը։

Լամօրլիյէ.— Դօրնէլ սօղաղընտա նօմէրօ 5...

Լասգար.— 2 սաաթ սօնրա պէն օրատայըմ։

Լամօրլիյէ.— Լաքին ռիճա իսէրիմ պիր պիրիմիզէ էմնիյէթիմիզ ենլսուն։

Լասգար.— Ա, Շըվալիյէ, էսկի տօսթ տիւշման օլմազ տէրլէր. մէշհուր տարպը մէսէլ տիր. (էլինի ուզաթարագ) էլիմի զապուլ իսին. պիր տօսթ էլի տիր։

Լամօրլիյէ (ալարագ).— Տօսթում Պարօն, նէ էյի ատէմսին. (պիր խըտմէթճինին կէչտիկինի կէօրէրէք).— Մ. Վիգոնթա խըտմէթ իթմէքլէ պախթիյար օլուրըմ. (քէնտի սէսի իլէ եավաչ) Պարօն, 2 սաաթ սօնրա (չըգար)։

ՊԷՇԻՆՃԻ ՄԻՃԼԻՍ

Լասգար, Սուաժօն, (սօնրա) Բօլին

Լասգար (խըզ իլէ կիտէրէք).— Սուաժօն, Սուաժօն։

Սուաժօն (կիրէրէք).— Միւսիւ.

Լասգար.— Բիլ Միչ վէ Լիզրօն նէ՞րէտէ տիրլէր։

Սուաժօն.— Էմբինիզ իւզրէ պու էվին էօնիւնատէքի քիւչիւք սօղաղատա պէքլէյօրլար։

Լասգար.— Անլերէ զօշ, Շըվալիյէ տը Լամօրլիյէ էվինէ կիտիյօր։ Գօրնէլ սօղաղընտա 5 նօմէրօլը իսանէ, օ ատէմ էվինէ սաղ օլարագ կիրմէմէլի տիր. հայտէ չապուզ օլ...

Սուաժօն.— Անլասըմ, կիրմէյէճէք տիր։

Լասգար.— Կիթ, կիթ, չապուզ կիթ։

Սուաժօն.— Եալընըզ Պալօ գաբուարընը եավաչ կէչէճէկիմ (չըգար)։

Լասգար (եալընըզ).— Ահմագ Շըվալիյէ... Սէն Լասգարլա օյունա չըգըլմայաճաղընը անլայամասըն հա՝, (Բօլինին կիրտիկինի կէօրէրէք) Ա՜հ, Բօլին.

(Տեվամի)

օպուլյանին կէօրէպիլէճէկի պիր հիքեայէ։ Մէկալէնին նէյրի Թարիխի օրան Հոկտ. 16տան պէրու նէ՞ օլաւ, 300 վարօր — զիյատէ տէյիլ — Օտէտա վէ Նիգոլայէֆտէ ասքէր նիւքլէյօրլար։ (Հ.)

⁂ Ռուսիա - Ռումանիա.—Բէթէրսպուրկտա իմթիմա իտէն պիր մէճլիսը վիւքէլատա Ռումանիանընը՝ չիմարիյէ զատար օլաուղը կիպի, պիթարաֆլընա հիւրմէթ իտիլմէսի թէզարրուր իթմիշ տիր։ (Օ. Լ.)

⁂ Բօթէրտամտան «Պ. Թակէպլաթ»ա պիլտիրիլիյօր — «Թայմզ»ընը Բէթէրսպուրկ մուխպիրի արթըզ Ռումանիանընը Ռուսիա լէյհինէ հարպա իշթիրաք իթմէյէճէկինէ էֆքէարը ումումիյէնին զանի օլաուղընը հազրյօր։ Մա մաֆիրի Ալէմանլար՝ Ռումանիայը սիլահ զուվվէթիյլէ իճպար իթմէսիքճէ Ռումանիա՝ Իթիլաֆ ալէյհինէ ատ տէօնմէյէճէք տիր։ Պինաէն ալէյհ Ռուսիյասի մէհաֆիլինտէ Ալէմանլարընը Ռումանիայը Իթիլաֆ ալէյհինէ հարպա իշթիրաք իթմէսինէ իճպար իտէպիլմէյլերինէ մէյտան վէրմէմէք իւզրէ ինգիլթէրրա իլէ Ֆրանսանընը Պալգան սահնէի հարպընա միւմքին մէրթէպէ ֆազլա ասքէր կէոնտէրմէլերի թավսիյէ իտիլմիշ տիր։ (Ի.)

ՊԱԼԳԱՆ ՀԱՏԻՍԷԼԷՐԻ

ՄԸՐՊ ՐԻԻՃԱԹԸ.—Սիվիլ էհալինին պէօյիւք զըսմը օրտույա իլթիհաղ իթմէքլէ Սըրպլարընը ռիւճաթը պէօյիւք միւշքիլաթլա իճրա օլընտըղընընը Թայսարէլէրճէ թէէյիւտ իթտիկինի Պուլկար կազէթալարը հազրյօրլար։ Պիթիւն եօլլար ֆիրար իտէն ասքէր վէ էհալի իլէ տօր տօլու տըր։ (Օ. Լ.)

⁂ «Պիրժէվիա Վիէէմօսթի»տէն.—Սըրպլար՝ Բրիզրէնտ-կոսթիվար-Պաղունա ճէպհէսինտէ գաթի պիր մուհարէպէյէ հազրըլանըյօրլար։ Լաքին Սըրպլարընը վազիյէթի նազիք տիր, չինքի արզալարընտա հիչ հօլը օլմայան տաղլար վար տըր։ Օնլարընը հէկեանէ իւմիտի՝ քնաֆի մըզտարտա միթթէֆիգլէրին հարտըմըյլա թազվիյէ օլընմալարընտա տըր։ (Օ. Լ.)

⁂ Սթօքհօլմտան «Լոքալ Անձայկը»ա պիլտիրիլիրկինէ կէօրէ. Բէթէրսպուրկ Սըրպ սէֆիրի քէնտի հիւքիւմէթինտէն ալարզը պիր թէլէկրաֆ իւզէրինէ խարիճիյէ նազրը կիւլզովիչ իլէ սահթլարճա միւզաքէրէ իթմիշ տիր։ Սէֆիր հիչ պիր մուվաֆֆազիյէթ իսթիհսալ խիլմէյէն պիլէ թէհտիտ իտէրէք չիտէթլի պիր լիսան զուլանմըշ տըր։ Կիւլզովիչ չէտիտէն սէօյլէմիշ տիր քի, Ռուսիա՝ Սըրպիայա մանդէվի պիր միւզահէրէթտէ պուլունապիլէճէք տիր։ (Օ. Լ.)

⁂ Սըրպլար բէրիչան վէ մաղլուպ պիր սուրէթտէ եէնի Բազար վէ Արնավուտլըղա տօղրու ռիւճաթ իտիյօրլար։ Եօլլարընը զայէթ չամուրը օլմար՝ Սըրպլարընը աղըր թօրլարընը պէրպաէրլէրինտէ նազլ իտէպիլմէյէրինէ մանի օլմազտա տըր։ (Ի.)

ԵՈՒՆԱՆ.— Եունանընը թավր ուվազիյէթի իթիլաֆճըլարը զայէթ չիտէթլի թէրէտտիւտ վէ էնտիշէլէրէ սօզույօր։ Օրտուլարընընը մուհասէրէ իտիլմէսինտէն զօրգան իթիլաֆճըլար Մալթատա գուվվէթլի պիր ֆիլօ թօքլայօրլար։ (Ի.)

⁂ Ժընէվտէն «Թէսվիրի էֆքեար»ա պիլտիրիլիյօր։ — Եունան մէճլիսը մէպուսանընը ֆէսխինտէ Ֆրանսըզ կազէթալարը՝ Եունանընը զաթիյէն Ալմանիա լէյհինէ հարաքէթ իտէճէյինին եէնի պիր տէլիլինի կէօրիւյօրլար։ Պու կազէթալարտան չօղը կէօսթէրիյօրլար քի, Բարիզտէ արթըզ վէնիզէլօսընը միւճիզքեար գուվվէթինէ ինանան գալմամըշ տըր։ Մէճլիսին ֆէսխի պիր կիւն սէյիրճի զալմագ ըօլընը թէրք իտէպիլէճէք Եունան սիյասէթինտէ եէնի թէհլիքէլի թէպէսիւլլերին միւգատտէմէսի օլմասընտան գօրգըլըյօր։ (Օ. Լ.)

⁂ Աթինա կազէթալարը Տէօրթլէր Իթիլաֆը մէհաֆիլինտէ զրալ Գոնսթանթին ալէյհինտէ պիր ճէրէյան կէօրիւլտիկինի խապէր ալըյօրլար։ Իթալիա կազէթալարը՝ Աթինատա ախիրէն ճէրէյան իտէն սիյասի հատիսէլէրի վէսիլէ թութարաղ զրալ Գոնսթանթին ալէյհինտէ չիտէթլէ սէօզ սէօյլէյօրլար վէ պիլաքիս վէնիզէլօս լէյհինտէ թագտիրքեար պիր լիսան զուլանըյօրլար։ «Մէսաճէրօ» Եունանընը Ալէմանիա վէ Ավսթրիա լէյհինտէ հարպա միւտահէլէ իչին միւնասիպ պիր ֆրսաթ կէօզէթտիկինի զայտ իտիյօր։ Պազը ինկ. կազէթալարը տա Եունանտա գավայիտը մէշրութիյէթին զրալ թարաֆընտան իսլալ իտիլտիկինի իտտաա իտէճէք գատար իլէրի կիթմիշլէր տիր։ Հաթթա «Թայմզ»՝ Ինկիլթէրրա, Ռուսիա, Ֆրանսանընը Եունանտա գանունը էսասի իլէ մէշրութիյէթին մերիյէթը ահքեամընա նէզարէթ հս զզընը հալզ օլտուղլարընը վէ պու հազզը 1863 մուգավէլէսի մուճիպինճէ քէնտիլէրինէ ատտ պուլընըպըղընը վէ մէշրութիյէթ ահքեամընը Եունանտա պագասը պու իւչ տէվլէթի մէնֆաաթտար էթմէքտէ օլտուղընը եազըյօր։ (Ի. Է.)

ՐՈՒՍԻԱ 1910—1911 սընը ֆընա մէնտուպ իքինճի զըսմ ըէսիֆ զըթաաթընը տախի սիլահ ալթընա տավէթ իթմիշ տիր։ (Ի.)

ԻԹԱԼԻԱ.— Իթալիան կազէթալարը՝ Արնավուտլըղ սէֆէրինէ էհալիյի հազրըլայօր։ «Սէգօլօ» Սրպիայա եարամ իթմէք վէ Իթալիայը միւնֆէրիտ պիր հալտէ պրագմամագ լիւզումընը իյդան իտիյօր։ «Դօրրիէրա Տէլլա Սէրա» Եունանընը Արնավուտլըգտա պէօյիւմէսինէ Իթալիանընը հիչ պիր վէճհէլէ միւսաատէ իտէմէյէճէկինի թէէյիտ իտիյօր. գալտը քի, Իթալիա՝ Եունանընը Իթիլաֆ իչին թէմամըյլա զայպ օլմուշ օլտուղընա գանի տիր։ (Օ. Լ.)

ԻՆԿԻԼԻԶ ՆԱԶԸՐԼԱՐԸ ԲԱՐԻԶՏԷ.—Աժանս Հավաս աթիսէքի մալիւմաթը նէյր իթմէքտէ տիր։ «Ինկիլիզ հէյէթը նուզզարընտան Ասքիթ, Սըր Էտուար Կրէյ, Լօյտ Ճօրճ վէ Պալֆուր տիւն սապահ Ֆրանսըզ նազրըլարընտան Պրիան, Ժէն. Կալիէնի, ամիրալ Լէզազ վէ պաշ գումանտան Ժոֆր իլէ միւլազաթ իթմիշլէր տիր։ Պու միւշթէրէք իճթիմաը վիւքէլա՝ պիլախէրէ Ռուսիա իլէ Իթալիանընը տա իշթիրաքըյլա վուգու պուլաճագ միւզաքէրաթա զէմին հազրըլամագ իւզրէ ադա իտիլմիշ օլուպ Իթիլաֆ տէվլէթլէրի ատասընտա հարաքեաթը ասքէրիյէ վէ սիյասիյէնին թէսրի վէ թանզիմի իչին թէվհիտի ֆաալիյէթ իտիլմէսի մաթլուպ օլտըղը հագդընտա կէչէնլէրտէ Մ. Պրիան իլէ Ասքիթ թարաֆլարընտան վազը օլան պէյանաթ պուսուրէթլէ մէվզուի ֆիիլէ գօնուլըյօր։ Մէզքիւր միւլազաթ սահթ 1է գատար տէվամ իթմիշ վէ էօյլէնտէն սոնրա նազրըլար էլիզէ սէրայընտա Մ. Բուանգարէյի զիյարէթ իտէրէք օրտտա թաամ էյլէմիշլէր տիր։ Ինկիլիզ նազրըլարը օ ագշամ Ինկիլթէրրայա ավտէթ իթմիշլէր տիր։ (Գ.)

ՊՈՒԼԿԱՐ նուզզարընտան Մ. Պալքլօֆ թարաֆընտան «Պայգանսգա Բօշթա»յա վազը օլան պէյանաթա նազարէն, Ավսթրիա խարիճիյէ նազրը Պարօն Պիւրիանընը Պէրլինէ սէյահաթը, մէրքէզի Եվրօպա տէվլէթլէրինին սիյասէթը միւսթագպէլէսինի թային վէ թալզիհ մազսէտինէ միւպթէնի տիր։ Սիյասէթը ալտ, հարպընը նիհայէթի նապլաչարը ճիհէթլէ եէնի պիր սաֆհայա կիրմէք իւզրէ պուլունարընընտան, Պարօն Պիւրիան իլէ Պէթմանն Հոլվէկ արասընտա պէօյլէ պիր միւլազաթ վուգուը զայէթ թապիի տիր։ (Թ. Է.)

ՊԻՐ ԳԱԹԼ.— «Գօրրէսպօնտանս Ալպանէզ» կազէթասը՝ Գարատաղըլարընը մուհարրիրինտէն Մուսթաֆա Կիւլլիյի զաթլ էյլէսիքլէրինի պիլտիրիյօր։ (Մ.)

ՍԿԻՏԱՐ ՍԱՆՃԱՂԸ ՄՈՒՀԱՍԷՊԷՃԻԼԻԿԻՆՏԷՆ.— Իսկիւտար սանճաղընընը էրէնքէօյ, Հայտար Բաշա, Գասըքէօյ, Սէլամսըզ, Իսկիւտար, Գուզկունճըզ, Անատօլը Հիսարը չիւպէլէրինտէ թէմէթթիւ գանունը մուճիպինճէ 1332 սէնէսինէ մահտուպէն էրպապը թիճարէթ վէ ասհապը հրէֆ վէ տանայիէ վագ օլունան վէրկիլէրին սուրէթը թարհընա միւթէալիգ իյդահաթ թէվզիյաթընա պաշլանմըշ օլան իսպարնամէլէրտէ մուհարրէր տիր։ Մաթրուհ վէրկիլէրէ իթիրազ իթմէք իսթէյէնլէր գանունը մէզքիւրը 20նճի մատտէսինտէ միւնտէրիճ թարիֆաթ տարիէսինտէ թարիխի թէպլիղատէն իթիսարէն 15 կիւն զարֆընտա պիր գըթա իսթիանամէ իթա իթմէլի տիրլէր. Գանունը 27նճի մատտէսինտէ միւսէրրահ օլաղը իւզրէ իսպարնամէլէրին մուամէլէի թէպլիղիյէսինէ իպթիտար օլընմասընա պինաէն թըշրինի սանինին իպթիտասընտան պիլիթիպար պիր այ միւտտէթ զարֆընտա իսպարնամէ թէպէլլիւղ իթմէյէնլէր վէ եա թէմէթթիւ վէրկիսիյլէ միւքէլլէֆ օլմասը լազըմ կէլէն պիր իշէ իսպարնամէլէրին թէպլիղինտէն սոնրա իլա աէֆա օլմագ իւզրէ պաշլամըշ օլանլար մէնսուպ օլաղզլարը շիւպէնին թէհազզուգ մէմուրընա միւրաճաաթ վէ նամլարընա վէրկի թարհը թալեպինէ միւսարաաթ էյլէմէլէրի վէ միւտտէթը մէզքիւրէ զարֆընտա իսպարը քէյֆիյէթ իթմէյէնլէրէ մէմուրինի այտէսի թարաֆընտան թարհ օլընաճագ վէրկիտէն պաշզա պիր միալ ճէզա միւթալէպէ օլընճագը պիլինուպ պունա մահալ օլմամագ իչին ալէգատարանընը չուուպաթ թէհազզուգիյէ մէմուրլըզլարընա միւրաճաաթտա իսթիճալ իթմէլերի լիւզումը իլան օլընը։

ՀԱՐՊԻՑԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ.— Թահմինէն զըրդ պէշ պին քիլօ մըզտարընտա ըսլազ արբա թօրան միւզայէտտէ տիր։ Շէհրը հալին տօզուզընճը բազար էրթէսի կիւնիւ ֆիյաթ վէ չէրայէթէ մուվաֆֆըզ կէօրիւլտիկի հալտէ իհալէսի իճրա գըլընճագ տըր։ Թալիպ օլանլարընը կիւզտէ ոն թէէմինաթլարընը միւսթասհրպէն եէվմը մէզքիւրտէ լէվազիմաթը ումումիյէ տարիէսինտէ միւպայաաթ կոմիսիոնընա միւրաճաաթլարը։ 2—1

§ Գունտրա իմալաթընտա զուլանըլմագ իւզրէ տէօրթ եիւզ պին չիֆթ նալչա, օն պին քիլօ զապարա չիվիսի, պէշ միլիոն ատէտ զաբսօլ վէ իւչ պին քիլօ պէշ նօմէրօլը քէթէն օլթան իրլիկի, օն պին ատէտ պալըզճը մուշամպասը, 6000 ատէտ թաշ չէքիճի 5000 քիլօ նիշասընը, 10,000 ատէտ թէնէքէ զարավանա, 700 ատէտ պաղըր վէ եա չինկօ սէմավէր, 12,000 ատէտ գազմա, 25 ատէտ հարիդ թուլումպասը, 5.000,000 ատէտ 9 վէ 11 նօմէրօլը զալայը թօգա, 13,000 քիլօ չավտար սաբը, 90,000 քիլօ զաթրանը իալաթ միւնազասայա գօնուլարագ մուխթէլիֆ ֆիյաթլարա թալիպլէրի իւզէրինտէ օլուպ չէհրը հալին տօզուզընճը բազար էրթէսի կիւնիւ իհալէյի զաթիյէլէրինին իճրասը մուզարրեր պուլընաբաղընտան թէնզիլաթա իթայէ թալիպ օլանլարընը նիւմունէլէրի կէօրմէք վէ չէրաիթի անլամագ իւզրէ հեր կիւն վէ միւնազասայա իշթիրաք իտէճէքլէրինին տէ եէվմը մէզքիւրտէ զէվալի սաաթ իքիտէ եիւզտէ ոն թէէմինաթլարընը միւսթասհրպէն Լէվազիմաթը ումումիյէ տարիէսի միւպայաաթ կոմիսիոնընա միւրաճաաթլարը։ 2—1

ՍՕՆ ԹԷԼԷԳՐԱՖ

Պէրլին 18.— Սալահիյէթտար մէհաֆիլէն աժանս Վօլֆրն ալտըը իտապէրէ կէօրէ, Գօրֆուտաքի Ավիլէօն քէօչկիւնին զըսմէն թախրիպ օլընընընընա սայիր Ֆրանսըզ կազէթալարընն վէրտիկի իտապէր գաթիյէն ույտուրմա տըր։ (Գ.)

Սօֆիա 19.—Պուլկար Թէլէկր. աժանսընտան.—Սէլանիկէն կէլէն մէվսուզ մալիւմաթա կէօրէ, օրայա չըգարըլան Ֆրանսըզ ասքէրի նիչին քէնտիլէրի Պուլկար ասքէրլէրինէ զարչը մուհարէպէյէ իճպար իտիլտիքլէրինի անլամագ մէսէլէսինի չըգարմըշլար։ Տէմոգրաթիզ օրկանը օլան «Բրէրօրէց» պու մէսէլէյէ ճէվապը՝ Ֆրանսըզ ռիճալընընը Ռումանիայա իթթիկի տավէթինտէ պուլըյօր։ Պու տավէթտէ տէնիլիյօր քի, Ֆրանսա՝ Պալգանլարտաքի միւվազէնէյի մուհաֆազա իչին Պուլկարիայա գարշը իլանը հարպ իթմիշ տիր։ «Պինաէն ալէյհ, տէյօր Բրէքօրեց, պու միւվազէնէ 2 միլիոնը միւթէճավուզ Պուլկարլարը ֆէտա իտուպ զայրը զապիլը թէհտիտիլ պիր պօյունտարրդ ալթընա վագ իտիյօր. օ հալտէ հարպը հազրընը պիտայէթինտէ ճիւմուրի Ֆրանսանընը օ գատար բարլագ պիր սուրէթտէ պէյան իթթիկի միլլիյէթ էսասը վէ հագգ վէ հուրրիյէթ պէօյիւք լուղէթլէրի նէ՞րէտէ գաբրը։ Պալգան սէֆէրինի թէպրիյէ իչին Ֆրանսըզլարընը ինթիխապ իթթիքլէրի էսաս չայանը էլիմ տիր. օնլարընը տավալարը տա զայրը զապիլը թամիր մուվաֆֆագիյէթսիզլիկէ տիւչար օլմուշ տըր։» (Գ.)

— Եինէ մէզքիւր ատանտան.— Սապրզ Ֆրանսըզ Անթիմիլիթարիսթի Հէրվէնին պիր մէզալէսինի «Էգո տը Պուլկարի» իգթիպաս իտիյօր. պունտա Հէրվէ զրալ Գոնսթանթինին թախթատան տիւշիրիւլմէսինի վէ միւթթէֆիգ ասքէրլէրին կէրիյէ ալընմասընը թալէպ իտիյօր։ «Էգո տը Պուլկարի» պու միւնասէպէթլէ տէյօր. «Գրալ Գոնսթանթինի քիմսէ թախթատան տիւշիրէմէզ։ Եունան՝ Թունուզ, Մարօգ, Տահոմէյ վէ եա Մատակասգար տէյիլ տիր. վէ գրալ Գոնսթանթինտէ Բարիզ վէ եա Լոնտրանընը սայէսինտէ եաչայան սիյահ պիր բրէնս տէյիլ տիր։ Պիլաքիս օ՝ Եունան միլլէթինին արզուսըյլա իճրաի հիւքիւմէթ իտէն պիր հիւքմտար օլուպ, քէնտիսինի սէվէնլէր իլէ մուհաթ տըր։ Պու հալտէ Ֆրանսըզլարա՝ Մակեդոնիայա չըգարարգալարը ասքէրի Հէրվէնին տէտիկի կիպի կէրի ալմագ վէ Սէլանիկտէն ալըպ եիւրիւյիւվէրմէք գալըր։ Գրիվօլագտա վէ Զէրնատա Պուլկարլարընն աթէչինի թէճրիւպէ իտէն Ֆրանսըզլար՝ պու հագիգաթը անլամըշլար վէ նի՞չիւն Պուլկարլարա գարշը հարպ իթթիքլէրինի պիրպիրինէ սօրմըշլար տըր։

«Ֆիլհագիգա իւչիւնճի ճիւմուրիյէթ հիւքիւմէթի ժէնէրալ Սէրայը Մակեդոնիայա նէ՞ հարմագ իչին դէօնտէրմիշ տիր։ Սըրպիա արթըգ մէվճուտ տէյիլ տիր։ Վէ պիր գաչ կիւնտէն Պուլկար օրտուսը ինատը պիր միւշմանը տէֆ իտուպ քէնտի միւթթէֆիգ տէվլէթլէրիյլէ թազվիյէ իտիլէրէք։ Մակեդոնիա մուգատտէս արագիսինէ հագգը օլմայարագ կիրէնլէրին հիսապընը սօրաճագ տըր։ Ալայլարըմըզա բուհ վէրէն վէ խասիմլէրիմիզին հայրանընը մուճիպ օլան իսթիհգարը մէվթէլ պիզ իսթիլա իտէնլէրի գաթիէն դրաճաղըզ վէ օ զէման պու մուճիպը ար սէֆէրատէն սաղ զալանլար՝ քէնտի հիւքիւմէթլէրիրլէ՝ նիչիւն քէնտիլէրինին մուհազզազ վէ ֆահիտէսիզ պիր էօլիմէ սէվզ իտիլտիքլէրինի անալայաճագլար տըր։» (Գ.)

Միւտր. մէսուլ: ՅԱԿՈԲ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ